

Warszawa, 11-08-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.602.11.2023.BS/CW

**Pan
Sylwester Marciniak
Przewodniczący Państwowej Komisji
Wyborczej
Państwowa Komisja Wyborcza
e-PUAP**

Szanowny Panie Przewodniczący,

w oparciu o liczne sygnały napływające od obywateli, a także analizy stanu prawnego i praktyki wyborczej, mając na uwadze wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich do Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 12 października 2017 roku o sygnaturze VII.602.7.2016.JZ¹, zwracam się z uprzejmą prośbą o przyjęcie następujących uwag związanych z zastosowaniem w wyborach przezroczystych urn wyborczych w kontekście zagwarantowania zasady tajności głosowania oraz o przedstawienie wyjaśnień dotyczących możliwości korzystania przez obywateli z kopert przy oddawaniu głosu w lokalu wyborczym.

¹<https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/Wyst%C4%85pienie%20do%20PKW%20w%20sprawie%20urn%20wyborczych.pdf>.

Warto wskazać, że świadomość występowania zagrożeń dla zasady tajności głosowania związanych z wprowadzeniem przezroczystych urn wyborczych miał sam ustawodawca. Odpowiedzią na te zagrożenie miało być wprowadzenie w art. 52 § 8 Kodeksu wyborczego możliwości wrzucenia przez wyborcę karty (lub kart) do głosowania do urny wyborczej w kopercie.

Na mocy przepisów ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. poz. 130 ze zm.), treść przytoczonego przepisu art. 52 § 8 Kodeksu wyborczego została zastąpiona i nie wskazuje on w obecnym brzmieniu na możliwość oddania głosu w kopercie na kartę lub karty do głosowania. Tymczasem zgodnie z treścią projektu przytoczonej ustawy nowelizującej, w wyniku przyjęcia nowych regulacji „na urzędnika wyborczego [miał zostać] przeniesiony z wójta, obowiązek zapewnienia dostępności kopert na karty do głosowania w lokalu wyborczym na obszarze kraju”. To sugeruje, że wolą projektodawcy było, aby obywatele nadal mieli prawo wrzucać głosy do urny wyborczej z wykorzystaniem koperty. Obywatele, z uwagi na wskazane zmiany przepisów Kodeksu, nie mają jednak pewności co do aktualnego stanu prawnego w tym zakresie.

Mając powyższe na uwadze, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2023 r., poz. 1058), zwracam się do Pana Przewodniczącego z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska w odniesieniu do możliwości korzystania przez obywateli z kopert w trakcie oddawania głosu w lokalu wyborczym. Proszę w szczególności o poinformowanie, czy planowane jest zapewnienie takich kopert w lokalach, co mogłoby wpłynąć pozytywnie na realizację prawa obywateli do udziału w tajnym głosowaniu bez rezygnacji z korzystania z przezroczystych urn wyborczych.

Będę wdzięczny Panu Przewodniczącemu za przedstawienie odpowiednich informacji w tym zakresie.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/